

ప్రపంచంలోని శోకమంతా మూరీ భవించినటు
 కూర్చుందిరను, బాబు పోయాడని నమ్మలేకపోతుంది.
 ఒక్కోసారి వాస్తవాన్నీకూడ నమ్మ బుదికాదు కాని
 అది కళ్ళతో చూసింది కాబట్టి నమ్మకచేసే జేముంది.
 లేమ్మరమా, మిగతా పిల్లల్ని చూసేనా గుండరాయి
 చేసుకోమ్మా తలనిమురుతూ అంది రమ తల్లి. అమ్మా
 తల్లి ఒళ్ళో వాలి మరోసారి బావురుమంది. ఆనాడు ఎంత
 మంది చెప్పినా విన్నావుకావు, పెద్దవాళ్ళెందుకు చెపు
 తున్నారు అని జానంలేకపోయింది. ఆఖరికి వాడి మాట
 కూడ కాదని నీ పంతం నెగించుకున్నావు. సాధింపు
 మొదలెట్టింది రమ అత్తగారు. అత్తగారి వంక జాలిగా
 చూసింది రమ.

అప్పుడే లోపలికి వస్తున్న మధు తలవంచుకుని తన
 గదిలోకి వెళ్ళి తలుపుమూకాడు, గది వెళ్ళే చూస్తుంది
 పోయింది రమ. బాబుపోయిన దగ్గర్నుండి మాటాడటం
 మానేకాదు ఎప్పుడూ గదిలోనే ఏదో ఆలోచిస్తుంటాడు.
 అందర్నీ కాదని తను సాధించి దేమిటి?

* * * *

రమా డెలివరీ బాగా జరిగిందా అప్యాయంగ రమ
 ముఖంలోకి చూస్తూ అన్నాడు మధు. రమ చిన్నగా
 నవ్వింది. బాబు, పాప కాన్వెంటు కెళ్ళున్నారా? పాప
 బాగానే వెళ్ళుతుంది, కాని బాబే పేచీకోరు. అన్న నేడి
 పిస్తుంటాడు. నేను నీ దగ్గరకొస్తున్నట్లు తెలిసే పేచీ
 వేలేవాడు. రోజు గొడువ అమ్మ ఎప్పుడొస్తుందని. మరి
 ఎప్పుడు ప్రయాణం?

ఇప్పుడప్పుడే రాను నవ్వుతూ అంది రమ.
 మరి నన్ను రమ్మన్న దెందుకు పాపాయిని చూడటాని
 కాలేక నీకే నన్ను చూడాలనిపించిందా? తమాషాగా
 అంటు నవ్వాడు, మధు పాపాయి బుగ్గలు మృదువుగా
 సవరిస్తూ.

ఏమండీ అంది రమగోమూగా.
 ఏమిటండీ అన్నాడు మధు చిన్నగా.
 మన కెంతమంది పిల్లలు?
 మూడో కాన్ను పురిటికోసం పుట్టింటికి వచ్చి పిల్ల
 లెంతమందని నన్ను అడుగుతున్నా వేమిటి?
 మనంకూడ ఇక కుటుంబ నియంత్రణ ఆమలులో పెడ
 దామండీ.

రమా ఇప్పుడు మనకొచ్చిన లోతేమి? పాప లిద్దరు
 బాబు ఒక డేగ, ఆయిన రంగురంగుల సీతాకోక చిలుకల్లా

పిల్లలు కళ్ళకళ్ళలాడుతూ ఇంట్లో ఉంటే ఎంత అందంగ
 వుంటుంది.

రమకు ఉక్రోశ మొచ్చింది. ఔను మీకువచ్చే మా
 డొందల దూపాయిలు జీతంలో ముగ్గురిని పెంచటమే
 ఆసాధ్యం. పిల్లలు ఎక్కవయ్యే కొద్దీ వాళ్ళకు తిండి,
 బట్టా, చదువులు పెళ్ళిళ్ళు మీరేం చేయగలుగుతారు.
 ధరలు ఆకాశాన్నంటుతున్న ఈ రోజుల్లో కుటుంబమయి
 నపరిమితం చేసుకుంటే గాని రోజులు గడవవు. అందుకే
 మన ప్రభుత్వం కొట్లకొలది డబ్బు ఖర్చుచేసి జనాభాని
 తగ్గింప చూస్తుంది. అన్నీ తెలిసిన వాళ్ళం మనమే
 ముందుకు రాకపోతే ఏమి తెలియనివాళ్ళు మాటేమిటి
 ఆవేశంగ అంది రమ.

ఏమిటి ఏంచేస్తుంది ప్రభుత్వం? కుటుంబాల్ని పరిమితం
 చేయటంకోసం కొట్లకొలది డబ్బు ఖర్చుచేస్తుందా?
 దేశంలో ఉన్న జనాభాకి తిండి బట్ట సమకూర్చలేని ఈ
 ప్రభుత్వం దేశంలోని జనాభాని తగ్గించేస్తుందా? బ్రిటిషు
 పాళ్ళ పాతనలో కుటుంబ నియంత్రణేవుంటే మన
 మహాత్ములెవరూ మన కళ్ళకు కనిపించేవారుకాదు. సంప
 త్నరానికో మార్పు తినుకొచ్చి ప్రజను ఎక్కడకు తీసు
 కెళ్తుంది ప్రభుత్వం? వ్యక్తిగత సుఖాల్ని దోచుకునే
 వాళ్ళు ఎవరిచ్చారీ ప్రభుత్వానికి? రమా, ఇప్పుట్లో
 మనకు ఆపరేషన్ వద్దు.

రమకు ఏం మాట్లాడాలో తెలియలేదు. కష్టమైనా నిష్టర
 మైనా ఎవరి పిల్లలను వాళ్ళు పోషించుకుంటుంటే మధ్యలో
 ఈ ప్రభుత్వానికెందుకు అని తెలియని అమాయకులు
 మాట్లాడినటు మాట్లాడుతున్న మధుని చూసి నవ్వాలా
 ఏడవాలో తెలియలేదు. నా ఆరోగ్యంకూడ అంతగా
 బాగుండలేదు. ఇంకొక ఆస్త్రం ప్రయోగించింది. బెజ
 వాడ వచ్చిన తరువాత పళ్ళు టూనిక్లు వాడదాం.
 అంతటితో ఆ సంభాషణ ముగిసింది.

రమకు, మధు ఒప్పుకుంటాడన్న ఆశ కనిపించలేదు.
 తననుకున్నదేదీ సాధించలేక పోయానని వాపోయింది.
 ప్రక్రింటి సరళ దంపతులు ఇద్దరు పిల్లలతో ఎప్పుడూ
 సినిమాతకు సికారకు తిరుగుతుంటారు. తను బయటకు
 వెళ్ళే ఆవకాశమే వుండటంలేదు. వెగా పాపాయికి
 ఎప్పుడూ వాంతులు, విరేచనాలు ఏదో ఒకటి ఉంటునే
 ఉంటూన్నాయి. రమకు చికాకుగ ఉంది. చీటికి మాటికి
 పిల్లలమీద, అత్తగారిమీద, చివరకు మధుమీద కూడ
 వినుక్కొసాగింది. మధు ఎంత సరుకుని రమకు దగ్గరవ్వా
 అని చూసినా నన్ను ముట్టుకోకు నా మాలకాకి అన్నట్లు

దూరంగా వుండసాగింది. శారీరకంగా, మానసికంగా దంపతులు దూరమయ్యారు. చిలుకా, గోరువంకల్లావుండే కొడుకూ, కోడలు ఎడముఖం, పెడముఖంగా వుండటం రమ ఆ తగారికి చాలా బాధగావుంది. అమ్మ నాన్నతో ఎప్పుడూ పికారు తిరిగే పిల్లలకు ఏమీ తోచటంలేదు.

ఆలోచిస్తూ కూర్చున్న రమ బాబు కడుపుతో ఈ లోకంలోకి వచ్చింది. అమ్మా మా స్కూల్లో రాణి, బేబీ వాళ్ళు సినిమా కళ్ళున్నారమ్మా మనంకూడ వెళ్ళామి అన్నాడు బాబు.

ఊ మన ముఖాలకు సినిమాయే తక్కువ అంది విది లిస్తూ. ఛీ నవ్వు మంచికాదు, నాన్న గారే మంచి అన్నాడు బాబు.

రమకు వళ్ళు మండి బాబు వీపుమీద రెండు అంటిం చింది.

లోపలికి వస్తున్న మధు రమా అని గరిస్తూ బాబు నెత్తుకున్నాడు తండ్రిమెడ కాగిలించుకుని గట్టిగా ఏడ్వ సాగాడు బాబు. రమా నీ ఆసహనం రాను రాను మితి మీరుతుంది. పసి పిల్లలమీదా నీ కోపం. ఇంకెప్పుడూ పిల్లల్ని కొట్టినట్లు తెలియకూడదు, బాబువీపు నిమరుతూ లోపలికి వెళ్ళాడు.

పెరట్లో ఉన్న తల్లిని పిలిచి అమ్మా బాబుకి నీళ్ళు పోయి జబారు తీసికెళ్తాను అన్నాడు. అప్పటిదాక అన్నయ్యేడుస్తుంటే చూస్తూ వూరుకున్న పాప నాన్న గారు నేను రావడా అంది మధు కాళ్ళు చుట్టేసుకొని. నాన్నమ్మ చేత నీళ్ళుపోయింతుకో నిన్నూ తినుకెళ్తాను పాప పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

పిల్లల స్నానాలయ్యేసరికి తను స్నానంచేసి కాఫీ తీసుకురమ్మన్నాడు. రమ కూర్చున్న చోటే వుండి పోయింది. పిల్లలిద్దరికి బట్టవేసి పాడరువేశాడు. పిల్లలిద్దర్ని చెరి ఒక చేయి పట్టుకుని తీసుకెళ్ళాడు. రమ అలాగే చూస్తుండేపోయింది.

ఇంకొకప్పుడు మధు పిల్లల్నిలా తీసికెళ్తుంటే సంతోషంగా వాకిలివరకు వెళ్ళి చూస్తుండేది. పిల్లలుకూడ వీధి ములుపు గిరిగేవరకు టూ-టూ చెప్తుండేవారు. ఇప్పుడు తనవ్యరికీ అక్కరేదు. అరంటేని పట్టుదలతో తనే వీరందరినీ దూరంచేసుకుంటుందా?

పిల్లల్ని తీసుకుని గాంధీ హిల్ వైపు నడిచాడు మధు. పిల్లలు ఆడుకుంటున్నారు. మధు రమను గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎప్పుడు తను నవ్వుతూ, ఎదుటివారిని నవ్వించే రమ ఎందుకిలా అయిపోయింది. ఆఫీసు నుండి రావటం కొంచెం ఆలస్యమయితే మూతి ముడిచే రమ

ఇప్పుడు తన వునికినే గమనించటంలేదు. రమలో మార్పు రాదా? తనే రమను దూరం చేసుకుంటున్నాడా? కటుంబ నియంత్రణకోసం తామిద్దరు ఇంత దూరమౌతున్నారని ఇలాగేవుంటే ఆపరేషన్ అవసరం లేదుకదా. మధుకి తన ఆలోచనకు తనకే నవ్వు వచ్చింది.

విమిటోయ్ అంతలా నవ్వుకుంటున్నావ్ భుజంపై చేయివేస్తూ అడిగాడు స్నేహితుడు రఘు.

ఆ... ఏడవలేని నవ్వు.

నీకేమిటి మదూ ఏడవాలని. మూడోందల మాపాయత జీతం, ముత్యాలాంటి ముగ్గురు పిల్లలు. ఆదర్శభావాలకల ఆరాంగి. ఆరో ప్రాణంగ చూసుకునే అమ్మ నీకేం ఖర్చు ఏడవాలని.

నిజంగా ఖర్చేరా రఘు నిండు పున్నమి అయినా పండు వెన్నెల పొందలేని రాత్రు లుంటాయి... దీరంగా నిట్టూర్చాడు మధు. నీ బాధ నాతో చెప్పాకోకూడని పరాయివాడినా మధూ?

ఛా-ఛా-అదేంకాదు. నీకంటే ఆత్మీయులు నాకెవరున్నారు? జరిగిన విషయాలన్నీ గ్రుచ్చినట్లు చెప్పాడు మధు.

అంతా విని ఫకాల్నా నవ్వాడు రఘు. అన్నీ తెలిసిన వాడివి ఇంత చిన్న విషయం నీ బుజ్జుకెందుకు తట్టలేదో అశ్చర్యంగా వుంది. సంసారం స్వర్గమయం చేసుకోవటానికి ప్రతి వ్యక్తి ఆలోచించినట్లే నీ మిసెస్ ఆలోచించింది. నేను పాపాయి పుట్టకముందే చెప్పలేదా ఆ ఇద్దరు చాలు ఆపరేషన్ చేయించమని.

నా సంగతి నీకు తెలియండేముంది రఘూ చిన్నగా అన్నాడు మధు.

తెలుసు కాని, నీ వసుకున్నట్లేమీ జరుగవు మధూ. నేను ఒకజే కొడుకుననీ నాకేనా ఇద్దరో ముగ్గురో కొడుకులుంటే బాగుండునని అనుకున్నావు. చూడు ముందు బాబు తర్వాత పాప పుట్టేరు బాగానే వుంది. మళ్ళీ బాబు పుటతాడేమీ ననుకున్నావు. కాని నీ వూహాను తల్లక్రిందులు చేస్తూ పాపాయి పుట్టింది మళ్ళీ. మళ్ళీ ఆడ పిల్లలు పుడితే ఇటు నీ కోర్కె తీరదు. మీ ఇద్దరి మధ్య మనస్పర్శలు తప్పవు. అటు ఆరిక ఇబ్బందులు తప్పవు ఇప్పటికే నీ మించిపోయిండేముంది. వెంటనే రమకు ఆపరేషన్ చేయించి సంసారం స్వర్గమయం చేసుకో చిన్న ఉపన్యాస మిచ్చాడు! రఘు మధునుండి విడిపోతూ.

ఆలోచిస్తూ కూర్చున్న మధుని పిల్లలు భోంచేసి పడుకున్నారు. నవ్వుకూడ రా బాబు. రమ భోంచేసింబా

అమ్మ లేదు. ఎన్నిసార్లు పిలిచిన పలుకదు. నేనుమాత్రం ఎంచెయ్యను ఇంకేదో చెప్పబోతున్న తల్లిని ఉండమ్మ ఇప్పుడే వస్తాను అంటు రను పడుకున్న గదిలోకి వెళ్ళాడు. రను నిద్రపోతోంది. జుట్టురేగి మాసిన చీర కట్టుకుని వెరాగిగా పడుకుంది. మధు మనస్సంతా రను పట్ల జాలి తో నిండి పోయింది. రను లే భొంచేద్దువు గాని మృదువుగా తటిలేపాడు. నాకాకలిలేదు మీరు భోంచేయండి. అందుకే చెబితే వినవు, నీవు వదంటే నేను మానేస్తాను. రా అంటూ చెయ్యిపట్టుకుని తీసుకొచ్చాడు. కొడుకు, కొడల్ని అలా తీసుకొనుంటే ముచ్చటగా చూసింది మధు తల్లి. ఆ రాత్రి ఇద్దరు సంతోషంగా గడిపారు. ఆపరేషన్ సంగతి రమతో చెప్పాడు. రను ఆనందానికి ఆవధులులేదు. కొడుకుద్వారా సంగతంతా విని, నిర్విణ్ణురాలయింది మధు తల్లి. మీ ఇష్టంనాయనా నేను చెప్పేటంతదాననుకాను. అలా అనకమ్మ పరిపితులతో రాజీ పడాలిగాదా అను నయంగా అన్నాడు మధు. ఈ సారి కానుపులో చేయించుకో వచ్చులే బాబు, మరలా బాబేమొనని నీ ఆశ పాపయితే? ఎవరైతేమాత్రం ఏంచేస్తాం భగవంతుడెవరిని నే వాళ్ళని. అలా కుదరదులేమ్మ అంటూ బయటకు వెళ్ళాడు.

వెళ్ళొస్తాన త్తయ్య అంది రను, ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకున్న అత్తగారిని చూసి. మధుకికూడ ఎంత సరిపెట్టుకుందామన్నా ఇంకో బాబయితే బాగుండుననిపిస్తోంది. మానం కపించాడు.

అత్తగారి వంక, మధు వంక మార్చి, మార్చిచూసింది. రను హృదయం బరువుగా మూలింది. వీళ్ళందరిని కాదని తనేం బావుకుంటుంది. తనలో తననుకుంది. నిర్విఘ్నంగా ఆపరేషన్ జరిగిపోయింది.

కాని ఆపరేషన్ అయిన వెలకే విషజ్వరం బాబుని పొట్టపెట్టుకుంటుండనుకుంటే ఆపరేషన్ చేయించుకునే దాన్ని కాదేమొ. కరువు కోజాలలో పిల్ల లెక్కవయిన కొద్ది సంసారంలో నుఖకాంతులు తగ్గిపోతాయని, ఆర్థికంగా అనేక ఇబ్బందుల నెదుర్కోవలసివస్తుందని ఆలోచించాను. కాని భగవంతుడు ఇంత నిర్దయుడని, ఇంత అన్యాయం చేస్తాడని ఊహించనైనా లేదు. బాబంటే పంచప్రాణాలు అత్తగారు, మధు ఎలా కోలుకుంటారు. తల్లి ఒళ్ళోనుండిలేచి మధు పడుకున్న గదివైపు నడచింది.

* * *

మధు కిటికీ దగ్గర నిలబడి కూన్యము, అనంతము అయిన ఆకాశం వైపు చూస్తున్నాడు. రమను చూసి (తరువాయి 26వ పేజీలో)

కొత్తల్లుడు - గొంతెమ్మ కోరికె

రచన: శ్రీమతి పోతూరి కనకదుర్గ

“బ్రిడుగో, ఏమేన్, ... పెద్దల్లుడు, చిన్నల్లుడు, ఉత్తరాలు రాకారే!” ... అన్నారు, అప్పుడే టపా అందుకున్న జగన్నాథంగారు.

ఆదగాబాదరా వంట గదిలోనుండి వచ్చింది అన్న పూర్ణమ్మ.

‘ఏమని వ్రాశారు? పండక్కి వస్తున్నారా?’ సంబరంగా అడిగింది.

ఆవిడ సంబరం చూచిన జగన్నాథంగారికి చిర్రెత్తుకొచ్చింది. అయినా సలబాళించుకుని!

‘పెద్దల్లుడుకి సెలవులేదుట (బ్రతికించాడు) రానని రాకాడు. రెండవ అల్లుడు మన మాటను మన్నించి ఆరోజుకయినా (చంపేశాడు) తప్పకుండా వస్తానని రాశేడు.

‘ఇహపోతే మన మూడో అమ్మాయి సరళ, అల్లుడు. రాంప్రసాద్, నూతన దంపతులుకదా! వారిని స్వయంగా తీసుకునిరావాలి వాళ్ళు వస్తేనే కడండ్డి మన యిల్లు కళకళ లాడేది’

‘అవునవును, మన యిల్లు కళకళలాడుతుంది. నా వళ్ళు ఫెళ్ళ ఫెళ్ళ మంటుంది.’

‘ఛ .. ఛ .. ఆవేం మాటలండీ!’ నొచ్చుకుంది.

‘లేకపోతే మరేమిటి అంట, అల్లుళ్ళు జలగల్లా నీళ్ళు తింటుంటే మరెలాటంటాను.’ అని మరోమాటకు ఆవకాశ మివ్వకుండా అక్కడనుండి వెళ్ళిపోయారు.

అన్నపూర్ణమ్మ ఉన్నరంటూ లోనికి పోయింది.

పాపం ఆయన అన్నమాటా నిజమేమరి; పదిమంది సంతానం (కుటుంబనియాత్రణ సంఘాన్ని ఉద్ధరించలేదు కాబోలు) అందులో ఎనమండుగురు ఆడ పిల్లలు, ఇద్దరు మగ పిల్లలు, ఆయన సంపాదనచాలదు. కీటు గవర్నమెంటులో యు.డి.సి, ఉద్యోగం. ఇంక ఆయన సర్వీసు కూడా ఎక్కవకాలం లేదు. అదే చింత ఆయనలో ఎక్కువయింది. పిల్లల భవిష్యత్తుని గురించి ఆలోచనలు తప్పని సరిగా వెంటాడుతూనే ఉంటాయి.

'న్యాయం గురించి నువ్వేందోయ్ వానికి గుర్తు చేసేది, మా బాగా తెలుసు మాకా సంగతి' అన్నాడు ఈశ్వరయ్య కొడుకును మాటాడనీయకుండానే.

ప్రకాశం బెదరి పోలేడు 'ఆడబిడ్డకు మీరే తండ్రి తే తెలిసేది'

'అభిమానం ఉన్నవాడికి ఆడదై తేనేం మగవాడై తేనేం ఉన్నరివాజులు చేసి తీరే వాన్నే.'

మళ్ళీ ప్రకాశం పెళ్ళి కొడుకు వైపు తిరిగాడు కాని లాభంలేదు. 'వోరేయ్ నువ్వేనా పరిస్థితుల్లో ఉంటే' ఇంతకన్నా యేంచేసే వాడివిరా' అంటున్నాడు స్నేహితుని నోడు మూయించాలని.

'యెవరడ్డమైనా తప్పుక పెళ్ళి చేసుకునే వాన్నే' అన్నాడు ప్రకాశం గంభీరంగా.

'ఇప్పుడు మాత్రం యేం మునిగి పోయింది ఆ పిల్లను నువ్వేకట్టకోరాదూ!' అన్నాడు ఈశ్వరయ్య. ఆయన మాటలకు అక్కడి వారంతా ముక్కు మీద వేలేసుకున్నారు.

ప్రకాశం స్తబ్ధుడై పోయాడు పెళ్ళి చేసుకునేందుకు భయపడికాదు ఈశ్వరయ్య లాంటి

(22వ పేజీ తరువాయి)

ముఖం ప్రక్కకు తిప్పు కున్నాడు. నాముఖం చూడటానికికూడ అంత అసహ్యమేందా? లేదు రమా, నేను నా స్వార్థంకోసం ఆపరేషన్ చేయించుకో లేదండీ. మనకోసం, మన సంసారంకోసం, మన పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం చేకానండి. కాని భగవంతుడు నా ఊహలను చెరిపేస్తాడని అనుకోలేదండీ. నా ఆలోచనలు మన బాబుని, మనవంశంకురాన్ని బలితీసుకుంటాడనుకోలేదు.

బాబు బదులు భగవంతుడు నన్ను తీసుకెళ్ళినాబాగుండేది అంటూ మధు కాళ్ళపైబడి బావురుమంది. రమా నీమీద నాకేం కోపంలేదు. బాబు మరణం నా హృదయాన్ని కోస్తుంది. అందుకే నే నెన్నరితోను సరిగా మాటాడటంలేదు. మవ్వలాంటి మాటలనకు. నేనే కారణమని నువ్వనుకోకు. విధి లిఖితాన్ని ఎవరుమాత్రం ఒప్పించగలరు అంటూ రమను లేవదీసి హృదయానికి హతుకున్నాడు. మధు హృదయం పై వాలి కళ్ళు మూసుకుంది రమ.

వాడు అంత మాట అన్నందుకు.

'నేను అనాల్సిన మాట మీరే అన్నారు' తప్పకుండా చేసుకుంటాను. ఆ పిల్లనే పెళ్ళి చేసుకుని మీ అట కట్టిస్తాను.

ఈసారి అతిథులు మరింత ఆశ్చర్యానికి గురయ్యారు. కొందరు ముక్కుపై వేలేసుకున్నారు. మరి కొందరి హాహా కారాలింకా వినపిస్తూనే ఉన్నాయి. అందరికన్నా పెళ్ళి పిల్ల తండ్రి అత్యాశ్చర్యంలో మునిగిఉన్నాడు. ఆయన మొగంలో ఈశ్వరయ్య కాదన్నప్పటి దీనత్వంస్థానే ఇప్పుడు కోపం తావు చేసుకుంటుంది. పీటలమీద నుండి లేచిన పెళ్ళి కొడుకు బలహీనతకన్నా ఈశ్వరయ్య యీసిడింపుకన్నా, ఉదార బుద్ధితో తన హృదయ వైశాల్యాన్ని రుజువు చేసుకోడానికి ముందుకు వచ్చిన ప్రకాశం మంచితనం ఆయనకు కంఠగింపుగా తోచింది. పీటల మీది పెళ్ళిని కాలదన్నిన పుడు, తండ్రి కొడుకులపై కనబరచిన ఏవగింపు, నిస్వార్థంగా ఒక ఆదర్శంకోసం ముందుకు వచ్చిన ప్రకాశంపై కలిగింది.

'ఓ కులమూ తెలువదూ! గోత్రమూ తెలువదూ! నా కూతుర్ను నలుగుట్లో పెళ్ళి చేసుకుంటానంటావట్రా' అంటూ కస్సున లేచాడు. ఒక్క కులంముందూ గోత్రం ముందు అవమానాలు నిరభిమానాలు అన్నీ దిగదుడుపే ననుకున్నాడు. నలుగుట్లో తన్నూతన అభిమానాన్ని, పరువూ ప్రతిష్టల్నీ కారాచిన ఈశ్వరయ్య పాదదూళినై నా కళ్ల కద్దుకోడానికి సిద్ధపడ్డవాడు, ప్రకాశం పిలుపును తలవంపుగా బావించకేం చేస్తాడు. ఆ తలవంపును పోగొట్టుకోటానికి, తన తీవ్రకులాభిమానాన్ని ప్రకటించుకోడానికి, ఆ తండ్రి తన కూతురు పెళ్ళి జరిగేట్టు చూడడానికి తన ఇల్లు కుదువ బెట్టుకోమని ఈశ్వరయ్యనే ఆర్దించి వెళ్ళాడుకాని ప్రకాశం వైపు మొగమెత్తికూడా చూడలేదు.

—శ్రీ వేముల ప్రభాకరుడు.